

Latweeschu Awises.

48. gaddagahjums.

No. 36.

Trefschdeenâ, tannî 3. (15.) Septemberi.

1869.

Par sinnu.

„Latweeschu Awischu“ redaktors jeb apgahdatajs taggad ar Deewa palihgu no **Glohtas** aiseet us **Raunu**. Redaktors, us preefschu Raunâ, lâ Widsemmes sirdl dshwodams, tablu deewogan no Jelgawas, weens pats wairs muhsu „Latw. Aw.“ nespeh apgahdabt; jo tahs „Daschadas sinnas“ pahwehlu nahktu drukkâs, ja tahm papreefsch buhtu ja aiseet us Raunu un no turrenes atkal atpalkal us Jelgawas drukkatawu; tadehl zeenijams Baldohnes mahzitajs **Otto Pauck** us mannu luhgschannu irr apnehmeees apgahdabt un falikt tahs „Daschadas sinnas“; turprettim wissa zitta sinnaschana par „Latweeschu Awischu“, lâ libds schim, wehl paleef mannâs rohlâs. Tadehl wissi muhsu draugi un darba-beedri teel luhati, laj sawus rakstus, waj sinnas, ko mums grihb peefuhtihst preefsch „Latw. Aw.“, us preefschu laj nesuhta wairs us Glohtu, bet us paschu **Jelgawu** pee Janischewski lunga **Latweeschu Awischu nammâ**. Janischewski kungs wissas, winnam peefuhtitas „sinnas“ tuhliht zaur ipaschi apgahdatu nesfeju us to ahtrako aistlehts us Baldohni, pee „Daschadu sinnu“ apgahdataja; bet wissi zitti rakst tulihst aikal nahks mannâs pascha rohlâs, la laj winnas pahrluhfoju un fataifu preefsch nodrukkschannas. Zerreu, la tas mannahm, mihtahm „Latw. Awischu“ buhs par labbu un zeen. lassitajeem par patilfschannu, la Pauck kungs ar jaunu spehku un mihtu prahnu mums nahl palihgâ. Laj Deems palihdi us preefschu. Ja las pee pascheeni redaktoreem grihb laist prahmatas par posti, ta' laj raksta waj: „Pastor G. Bierhuff Nonneburg, pr. Wenden, Livland.“ — waj: „Pastor O. Pauck Baldohn, Riga-Duenab. Eisenb., pr. Mezfüll und Merzendorf, Kurland.“

Gottward Bierhuff,
Latweeschu Awischu redaktors.

Rahditajs: Daschadas sinnos. No Augsch-Kurssemes. Par wehju. Saim-neezebm un mohderebm. Sabls-pubteja karsch ar frohku. Biblfnê vebrens retti eespeer. Kâ weenreih berzogs bijs labo sfohlmeistereis. Stahstinsch. Weisjaunakabs sinnas. Naudas tirgus. Rabbibas un preefschu tirgus. Sluddinaschannas.

Daschadas sinnas.

No eefschennem.

No **Mihgas**. 22. Augustâ Mihgas dampf-kuggis „Nikolinka“ pee Angeres irr usfrehjis us Kurssemes juhrmallu. Tannî nakti wehtra bij til stipra, la wairs newarreja braukt ar maschibni un gribbeja glahbtees ar sehgefeem, bet wehfsch tohs eegahsa juhrâ un dsinna kuggi us seklu. Tee 34 reisneeki un 16 kuggineeki, lam neweens palihgâ nenahza, bij bes glahbschannas zerribas. Tad weens matrohsis no Bernawas, wahrâ Jahu Jehlabsohn, peefschjabs pee garra strikka un ar leelu puhlinu peldeja libds mallai un isglabba zaur sawu drohfschibu til dauds lauschu. Jo ar to strikki no kugga warreja peewillt pee mallas stipru wirwi, par ko wissi kuggineeki warreja glahbtees.

— „Zeitung für Stadt u. Land“ raksta: libds 14. Augustam **Iffschelles-muischâ** ar lohpu-mehri wehl krittuschas 12 gohwis, **Tihnuschas Mührutrohgâ** 2 gohwis. 21. Augustâ gubernijas-waldiba sinno, la atkal jauna lohpu-slimmiba zehlfesee, prohti „kungu-karsons“; ar scho slimmibu **Bärenhof-muischâ** (5 werstes no Mihgas) 26 gohwis **safirguschas**, 17 krittuschas, **Iffschelles-muischâ** 6 gohwis **safirguschas**, 3 krittuschas.

No **Leepajas** raksta, la pee ta jauna dselszella jau stipri strahda un gerre, winnu warreschoht aidarriht wif-

seem brauzejeem 1. Juli 1871. Tahs schlehnes preefsch schi dselszella irr apstelletas **Enlandê**, 39 lokomotiveis taps taihtas **Parisiê**, tee ratti irr apstelleti **Berlinê** un pretfschuratti **Elbinâ**. Wissas ehkas bes ween tahm wakmeeku mahjahm taps muhretas no keegeleem.

Kehwelê 13. Augustâ eefwehtija to jauno darbanammu, las pehrn zaur ugguns-grehku bij aisgahjis un taggad labbaki irr usbuhwehts. Las wezogs darbu-nams bij no kohka, schis irr no almineem; sehta un dahrs irr leelaki taihtiti. Tannî wezzâ nammâ warreja usnemt 20 darbineekus, schinni jaunâ 40, las te dabu pajumtu, darbu un pelnu. Jggauu semmes generalsuperintendente **Girgensohn** un mahzitajs **Riple** irr turrejuschi tahs eefwehtischannas runnas.

No **Lehrpatas** raksta: tannis leelôs dsedaschannas swehrkôs effoht bijuschi 822 dsedataji; storp scheem 6 literati (tahdi, las augstas sfohlâs mahziti), 28 gruntneeki un arrendatori, 10 pagastu wezzati, 129 saimneeki, 388 sfohlmeistere, 41 saimneeka dehli, 19 pagastu-schriweri, 69 ammatneeki, 52 kalpi un darba wihri, 47 sfohlâs behrni un wehl 33, no la wehl nesinn, pee lahdas kahrtas peefskaitami.

No **Behterburgas**. 21. Augustâ Behterhofes dselszella nelaimo notifkusi, jo ratti islehza is schlehnehm. Weens konduktehrs nosists, zitti reisneeki eewainoti. Arri leelfirste **Nikolai Nikolajewitsch** toreis brauza libds, bet winnam nelahds launums nau notizzis.

— Polizeja atraddusi, la Behterburgas gubernija **Skopzu**-tizziba gauschi wairojabs, un las nenoteekoht

ne ween pee laudihm no Greeku tizzibas, bet arri pee daudf Binneem no Luttera tizzibas. Schee Skopzi vasehi leel rahmitees, kad winneem pirmajs dehl's peedfimmis. Tapehz Behterhofes un Schlißelburgas aprinkos lauschu skaites arri nemas newairojahs.

No Odeffas raksta: 15. Septemberi atdarrihs to jauno Citopas-Indijas telegrafu.

Bensas gubernija pastahwiges waffaras karstums (libdf 42 grabdu) lauleem leelu skahdi darrijs. Tapat siuno no Saratowas, Samaras, Nischni-Nowgorodas, Drenburgas un Tambowas.

Jekaterinoflawas gubernija tannis gaddos no 1866 libdf 1868 Wahju kolonisti irr nopirkuschi 88 muischas, kas pawissam 600,000 deffatinu leelas. Tee muischneeki tabs effoht pahrdemuschi paradu un naudas trubkuma dehl.

O. P.

No ahrsemmehm.

No Wahzjemmes. 1. Septemberi Wahzjemmes katola bislapi irr sanahkuschi Juldas pilsehta un aprunnafees par to konziliju, ko pahweste sa-aizinajis.

— Orleanas familijas lohjekli sanahkschoht Badenes pilsehta un apspreedischoht par to, ka aissahwehs sawas rektes us Franzijas lehnina krehsu, kad keisars Napoleons taggad nomirtu.

Brufschu waldbiba nelo ne-atbildefchoht us to grahmatu, ko graf Bens 15. Augusta illaidis (skatt. Lat. Aw. Nr. 34) un rahdahs, ka schi leeta buhs beigta. Tomehr draudfiba stary Brufschu waldbibu un Austrijas waldbibu wehl nau leela.

Brufschu Juhdi tizzibas-ministara lungam irr nodewuschu luhgschanas grahmatu, kas par to subdsahs, ka Brufschu skohlās Juhdu behrnus nemas nemahza winnu tizziba, ta ka schee usaug bes schihs wajadsigas mahzibas; tas wiffai walstij effoht par launu. Tapehz winni libdf, laj ministara lungs pawehletu, ka wiffas skohlās arri mahzitu Juhdu tizzibu un ka skohlu-direktoreem us to buhs skattitees, ka Juhdu behni pee schihs mahzibas turrah.

No Schweiz semmes. Par to, ka Brufschu waldbiba negribb paturrecht Frankfurtē tohs lungus, kas peeraaktijusches pee Schweiz semmes, no saldatu deenesta behgdami, zitti Schweizeefchi gan dusmojahs, bet daudf wairahl ar to ar meeru. Schee fakka: teem kungeem effoht notizzis ittin labbi, ka ar sawa leelu gudribu pohsta gahjuschi; taggad winneem wajadseschoht nahkt us Schweiz semmi un tur dshwoht, tad patees palikschocht par pilniageem birgereem. Kad kahds tahdus pilniqus birgerus gribbeschoht aistitt, tad waldbiba winnus gan fargaschoht; bet schee Frankfurtes lungi Schweizeefcheem effoht sweschneeki, jebfchu pee winneem peeraaktiti; tahdu sweschneeku dehl waldbiba nezelschoht dumpi ar Brufscheem.

No Austrijas. Keisara Josefa swehiki (skatt. Lat. Aw. Nr. 34) irr noswinneti. Erzherzogs Karl Ludwig

un 2 ministeri Giffra un Potozki tur bijuschi. Giffra wiffus Glahwus un Wahjus ustrunnajis, laj kohpa dshwo brahlu weenprahtiba; winna wahrdi wiffceem laudihm gauschi patikkuschi.

No Parises raksta, ka ar keisara wesselibu eimohrt arween labbaki, bet winsch wehl nedrihtfoht ne jacht ne braukt; tapehz arri wehl nau sinnams, kad warrehs dohtees us Scholonas legeri.

Belgijas katoli irr pahwesta ustizzami kalsi un sawam garrigam tehnam jau irr dahwinajuschu leelas dahwanas. 1868. gadda winni tam aissubtijuschu us jaunu gaddu 900,000 franku, pehz atkal 883 zuawu-saldatus, 5000 zindaddatu-flintes, 2 milj. patronu, 8000 K pulwera; winneem wehl atlikka 400,000 franku naudas, par ko atkal jaunus karras-eerohtschus apstellejuschi. Kad nu zitteem laudihm nepatihkt, ka garrigam tehnam tik daudf karras-leetu wajaga, tad pahwesta draugi atbild: ta draudse irr mahte, kas muhscham karrā nedohdahs, bet winnas behrneem peeklahjahs, sawu mahti fargah.

No Rohmas raksta, ka libdf schim 50 bislapi peeteikuschees, ka negribboht nahkt us to fasaufko konziliju.

No Konstantinopoles siuno, ka 2 dumpneeku wad-doni no Kandijas fallas us Liwadiju dewusches un no muhsu augsta Keisara luhguschi, laj wehlejoht, ka 300 familijas no Kandijas warroht nahkt dshwoht Kreemsemme. Bet wehl nau sinnams, ko Keisars atbildejis.

— Egiptes wihzkehniusch irr aibildinajees zaur rafsteem pret wiffahm tohm subdseschahanahm, ar ko sultans winnu bij apsubdsejis, un irr apfohljijis, ka arween gribboht palikt pasemmigs Turzijas pawalstneeks. Tad wehl Franzijas, Englandes un Austrijas subtitee kohpa sultanu luhguschu, laj Egiptes wihzkehniusch nelo ne-attrauj no tahm brihwibahm, ko sultana sermans (norakts) 1841. gadda winnam wehlejis. Turzijas waldbiba atbildejuschi, winna negribboht zittu nelo, ka laj schis firmans tik kapu turrehts. Wihzkehniusch pate nahkschoht us Konstantinopoli.

No Mexikas raksta, ka weens generals un weens polkowneeks, kas papreefsch deenejuschi keisara Maksimilijana armija, irr sawehrejusches ar zitteem nemeerigeem laudihm un gribbejuschi nokaut to presidenti Juarez; bet winnu padohms nau isdewees. — Arri zits dumpineeks irr zehlees, wahrda Regrete; schis gribbejis Juarezu eemest zeetuma un zittu waldbibu zelt.

O. P.

Nujorka, Seemel-Amerika, wiffas pafaules leelakaja awise tohp drukkata un isdohta, prohti „Tribune.“ — Schihs lappas leelums irr libdf 48 zellu. Katru nedelu to awisi laudis laisch 240,000 lappas, kas kohpa 31,200 mahzinu welkoht. Irr aprehknahts, ka weena gadda papihris, ko preefsch schihs milsu awischi drukkafchanas jabruhke — isneffoht 1500 muzzu un maksajoht 300 tuhkt. dollaru. Kad wiffu scho papihri sakrautu tshuppā, tad iszeltahs weenu juhdsi augsts kalns, kam 4 kwadrat-

pehdaš grunts klaijumā. Kas tur ta negalliga darba, lahdu milsu awišt iſlaſſiht, bet — zif wairahk tur darba, tahdu leelu awišt ſaraſſiht. Pappa drohſchi palaga leelumā, ar ko gulloht warretu apſegtees.

Uf **Rohmu** ſluna atſkrehjuſe katofu baſnizas tehnam, pahweſtam Piūſam IX., ka winna brablis grafs Gabriels Maſtai-Feretti, tanni 13. Juli no kriteena mirris 90 gaddus wezs. Wiſſā pahweſta ſamilijā nelaiſis bijis taš wezjakajš lohzeſliš.

No **Pruiſchu** galwas piſſehta Berlines rakſta, ka tur 1. Auguſtā (20. Juli) tanni paſchā deenā, kad pee mums Kurſemmē neganti ſihws pehrkonš duzzinaja, arri nerdeſhts pehrkonš bijis, kaš warrenu leetu it kā mahkonu lauſumu (Wolkenbruch) lihds atweddees, ka iſſā laiſā wiſſaš eelaš ar uhdeni tappa apklahtaš, tā kā pagrabbōš un ſemmāš mahjāš uhdenš ſaželeeš pehdaš augſtumā.

No **Franfurtes** ſlano, ka tur lahſaš nupat ſwinnetas, ſahdaš retti tur wehl uſeijamaš, prohti: Skrohdera ſelliš no Hildeſheimes, kaš 36 gaddus pee weena un ta paſcha meiftera ſtrahdajis un 33 gaddus bruhgans bijis, taggad lauſibā eedewees. Bruhgans eſſeht 68 gaddus wezs un bruhde 64 gaddus. E. F. S.

No Augſch-Kurſemmes.

Kahrlis: Uf kurren ta' nu, ar tahdu ſkreeſchanu no paſchagalla? ſirdſinſch jau ſajahts puttāš.

Kwedders: Gir jaſaſlubina, gir nuhteiga biuhſchana.

Kahrl.: Waj kaš ſinn ſeewina ſaſlimmuſi, tad pee daktera gan jaſteidsahs.

Kwedd.: Wai ſihwa? Kab bahdu til wiſnu biuhthu, lai par ſihwu ih bahrnihm tab aš biuhthu weihrs wolkeins. U ſlimnihku gir gon beſ golla daudš, gir wuſſa paſaule ſwora. Paſauleihde ſaſakworujuse ar namihra Forſtumu ih nataiſneibas drudſi, a man gribbihš kaš daſnihgtu paſauli iſleſchawuht.

Kahrl.: Kad tu paſauli eeſpehtu iſahrſteht, tad tu buhtu leelš ahrſte.

Kwedd.: Bit lihš bit maſinſch, a wiſnu jau leſſchowu gon. Nu paſaklauſ: Uš beju kruhgā, ih jis beja kruhgā. Uš ihmeſchu tſcharku, jis ihmette diwi. Uš ottonihš diwi, jis wiſnu. Uš ottonihš diwi, jis ottonihš diwi. U nu beja raſchtſchotš piſneigš, man pa pihzaš wahdarā, ih jam pa pihzaš wahdarā. Nu bejam weihri, kaš nu ſaſouž par rawnihm lihmatanihm. Jam meehle luſt wiſnā gobbolā, a jis ar ſowu meehli, munnu meehli napanoahls. Ih-ſoaklam ſchartuht, jis brangi, aš wuſſ brangof. Paſaſtohſtam pahrfoklaš, a tur jis wiſnu, tur aš diwi. Woahrdeni nuhtezejeja lai dihgš nuh ſpubles. — Paduhmawu: Biuhš wahl tſcharka ja-ihmatt, ja-ihm moahjāš paſarandſeiht, kuh dorra ſihwe, kuh bah-nini. — Man par ſowu noudu gribbihš tſcharkaš, a jis

liuhpaš atſchihps manni lommoa: Kwedder, tu na-efſi Kwedders, a gottows ſchiuhpa, tiš tu efſi gon. Tih woahrdi manni apleehja noſch ar forſtu iudenl. Uš iſſa-laiſš jam pretti: Tu tiš efſi eihſtenaiš kruhgaſchiuhpa! — Ai tu, bratschia! Nu jis aiſaſawilla noſch guins poſkolāš, ſoahl manni roahk, man na-aſſuht breihw juh par ſchiuh-pu lommoht; ih paſagrihš uš manni ſokka: Kwedder, noahz kanefſcham ar manni leihs uš polizi, aš tewi ih-ſpraufchu zihumā, kam tu manni lommoa. U aš jam pretti: Noſch tu iſaſtihp, tu manni na-ihſpraufi zihumā, a aš tewi poſchu ihſpraufchu gon. Uš ju pajeehmš aiſ ruhkaš aiſawefchu uš polizi, atſataſeješ dohrs ihweſchu zihumā, lai jis tur paſagull, aiſfleehdſchu dohrs, paduhdu atſlahgu ſorgihm, a jihm piſkubdinu: ſorgoit juh wahl ſtiprof na aži pihrē. Sorgi paſokka: lai biuhš labbi! U pots guhdiği ſkaiſchki aiſgoahwu uš mohjahm. — Uhtā reihtā nuh miha paſamiuhdš ihſogoahdawu duhmaht: Kwedder, nu na biuhš labbi! Sirdš namihriga manni pauža, man biuhš iht paſaweehrt, lai di ſweerbuli iſaſchliſt nu uhlahm ihboahſtahm zihumā. Pa zekku ih-damš daſaſnihdš kruhga gollu duhmawu: Biuhš labbi, ihmaſt tſcharku aiſ paſakles. Ihleihſchu kruhgā, a te waldnihkš man prihſchlā atſarodda. Sokka waldnihkš uš manni: Kwedder, kuh tu dor? Paſarandš, kab biuhthu labbi! Uš jau nuhprottu gon, aiſ kuh tiš waldnihkš ar peerkſtu kratteidamš uš manni ſokk: kab biuhthu labbi! Atſkrihu tepot ih zihumaforgš nuh polizeš, proſſa wald-nihkſim: kuh darreihk ar zihumnihku, ſchuhdihn tiſſaš dihna, jam biuhš piſ tiſſaš golda ſeeſt, a jis nagrihbuhk iht nuh zihuma oahra, jis ſokkuht, jam aſſuht japa-ſeeſch ih japagaid, kaš juh laiſš nuh zihuma oahra; beſch laideeja pots nuh ſowas wakkāš na worruht iſiht. Paſokka waldnihki ſorgam: Grihſihš uš zihumu atpakkal, ſokk tu tam tiſſneſcham, kaš tur ſeeſch, lai jis lihnu oahra nuh zihuma, ih lai atihk ſchur uš kruhgu, waijag bruhkaſtu ihkuhſt.

Kahrl.: Traks, waj taš irr teeſneſſiš, ko tu zee-tumā eeſlehdſi?

Kwedd.: Nu tiš tā redš bej, par kuh man ſirdš ap-ſutezeje — pots tiſſneſš bej tiš, kuh ihſpraufchu zihumā.

Kahrl.: Wai Kwedderiht! nu man tewiſ ſchehl, nu tewim ſlikti klabjahš, waj nau teeſ?

Kwedd.: Ai ka broahleihk! Uš tiſſneſſi leſſchowu gon, a molkaš nadobuwu. Atſarohpowa tiſſneſi nuh zihuma uš kruhgu, ihturreejam wuſſi kuhpā prawornu bruhkaſtu. Tih aiſgoahwa uš polizi, aš palikku kruhgā. Uš peehſchok aiſarohpawu uš tiſſu, man gribbihš paſa-weehrt, kaš tur gir. — Broahleit meihlaiš, nawarreju apſaturrecht ſmihkla. Tiš tiſſneſš kuh wakkawokkorā ihſpihſchu zihumā ſchuhdihn ſeehſch tā pots enſchels aiſ ſokkona tiſſaš golda. — U pa Dihwa taiſneibai man molkaš waijadſeeja, a nadobuwu, bit til bruhkaſtiš. U te wuſſa namihra ih nataiſneibas ſakue, ka waldnihki na-

fapruht palaiſtawus ſawaldeiht. A man tur wihus patſchiuhlfteeja auſie, affuht atriuhz nu Pihterborgas tis ſkreihwers, kas prihlfch ſaimmihlihm us Pihterborgu liuhgſchanas grohmotas rokſta, lai waldeiba dsann tuhs puſchelnihkus us pohru ſam egles; laiſchuhs ih as us mihlſu pih jah, lai prihlfch manni ſarokſta liuhgſchanu, kab manni ihzaltu par pogokſta waldnihku, lai warreetub tuhs namihra drudſchus iſleſchawuht, ih tahm kohrſchu ſpeehlehm us naudas, un wahl zittihm ſtiklihm danast goſſu.

Kahrl.: Tad labbahk pagullees par nakti mahjä, riht pee deenas warri ſawu grihbefchanu isdarriht.

Kwedd.: A Pihterborgas ſkreihwers naſalaifchihb dihu a runnaht, kam jah wajjag tam jis nakti jamellej. Wahl gobbold kuh joht, jaſaſkubbina. Dseiwu waffalä!

Bar wehju.

(Belgums.)

Laj nu gan neſinnam, waj wehſch nahks waj ne, no kurrenes nahks un waj buhs tahds grohſigs ween, tad tomehr no winna ſinnam, zil wiſch warr ſkreet. Winnam warreni ſchirrahb ar to ſkreeschanu, un kad winnam nau kahjas, lä mums, tad bruggeta zella tam nemas newajjaga. Waj klaijums, waj meſch, waj kalns, waj juhta, tif dohdahs pahr. Kad wehſch mihligs, ittin labbä prahtä leef ſauktees par wehjinu, wehſminu; kad wiſch tif tä pa ſawcem laukeem pazeerejahs, tad tanni laikä, kur mehs tif weenu pat ſohli dabujam meſt, noſtaigahs 10 pehdas. Kad winnam maſa ſteigschana, tad tanni paſchä laikä 20 pehdas iſmett. Gaddahs winnam leelakas isdarriſchanaſ, tä ka riht ween, tad tanni laikä 50 pehdas noſkreen, ka dind ween. Bet kad winnam jo grehts darbs waj jo garſch zelſch, tad pa to paſchu laiku noliddina 80 pehdas, un kad ſawa mehtela ſpahrnus pa leelaku dalku atplehſch, tad tanni paſchä laikä, kur mehs tif ſperam weenu pat ſohli, ſchis pilnas 100 pehdas nolegg. Bet brihſcham wehjam arri tahds darbs irr, ka ar ſawu paſtahwigu wahrdu to nemas newarr isdarriht. Tad wiſe bihſtahs, kas wiſe ſemmes irr, wiſſa dſihwiba ar ſteigschana patwehrrumu melle. Schnahldams zellahs, brakſchledams ſkreen, ka wiſe tif putt ween winna preeſchä. Tad wehſch par auku irr pahrwehſees, un 120 pehdas norihbj tanni ihſä azzumirkli. Bet kad jo bahrgs, ka wezzu wezzi lohki teel iſſaknoti, ka ſcheem jalezz ar neredſetu lehlfchanu un jakriht ar nedſirdetu kriſchana ſalauſteem, applehſteem; kad auka rattus ar ſirgeem no zella nopuhſch lä ſpalwas; kad ehlas apgahſch lä ſkaidas: tad auka pa to paſchu ſekundes laizinu 150 pehdas ſchaujahs us preeſchu. Kahda warra, kahds ſpehls! Kas mehs effam pret ta Kunga ſpehku, kas eelſch aukas ſrahda un tai to ſpehku dohd? Kahdi plahnprahtigi jel effam, kad Winnu nebihſtamees, kahdi nejehdſigi, kad Winnam negribbam klaufiht un kalpoh! Kahdi peewilti mulkiſchi,

kad tam Kungam negribbam tizzeht, kad, lä puhſis upampuſchi no leelas lepniabas neſaunamees leelitees, zite zittu nizzinaht, kad apreibuſchi no mantas jeb gohda twaika, kurli effam palikluſchi ſadſirdeht ſawä labklahſchana ſwehtu waizafchanu: „waj tu nizzini to baggatibu winna laipniabas un pazeefchanaſ un lehnprahtibas, neſinnadams, ka ta Deewa laipniba tewi wadda us atgreefchanohs no grehkeem?“ (Reem. 2, 4.) Kas tif weenreis ween redſeis auku ſawä ſpehkä, weenreis ween ſibbeni, kahdä ſpibdeſchana ſchis ſawä ſibbinaſchana debbeſi pahrſtaiga tumſchä nakti, kahdä ſpehkä preeedi pahrſchleſt it lä buhtu ſkallinſch; kas weenreis ween dſirdejis tohs wahrduſ: „to ſakka tas Kungs, nolahdehts irr tas zilweks, kas us zilwekem pafaujahs un meefu ezeſt par ſawu elkoni, un kam ſirds no ta Kunga atkaphj;“ (Jerem. 15, 5.) kas weenreis ween laſſijis tohs brihniſchligus wahrduſ, kas ne muhſcham no zilwela prahta, nemuhſcham no zilwela apſinnaſchanaſ jeb gudribas nau warrejuſchi iſplaukt; kas weenreis ween laſſijis tohs muhſchigus wahrduſ: „tif lohti Deews to paſauli mihlejis, ka wiſch patſ ſawu weenpeedſimmuſchu Dehlu irr dewis, ka wiſſeem teem kas tizz, nebuhs paſuſtees, bet to muhſchigu dſihwoſchana dabuht“ (Zahn. 3, 16.): — waj tahdam nebija buht ſagrauſtam no ta Kunga warras un brihniſchligas mihleſtibas? waj tahdam nebij nodſihwoht ſawas deeninas dſillakä paſemmibä? waj tom nebij kluffam buht tanni apdohmaſchana: „kas irr tas zilweks, ka Tu winnu peeminni un tas zilwela dehl, ka Tu winnu peemelle?“ (Dahw. dſeefm. 8, 5.) Nakums tas Deewa praweetis, praweefcha garrä un tadehl gaismas prahtä us wehju un wehtru ſkattijis, fluddina: „ta Kunga zelſch irr eelſch weefula un wehtras, un tahs padebbeſis irr winna kahju pihſchli.“

Bet kadehl Deews wehju raddijis un kadehl tam leef pahrſtaigaht to ſemmi? Welti muhſu lauki ſeedetu tihrumds, neweens graudinſch neraſtohs wahrpinas, ja wehſch pazeeredams nenahktu izelt kluffus ſeedinus no winnu ſchuhpultehm, laj beedrojahs un anglojahs. Nu ſeedini, no wehja aukleti, preezajahs, ka noluhp ween, un preezadamees lä duhmi par laukeem wekkahs, laj zilweki libdſ preezajahs, jo ſchi nokuhpeſchana rahda, ka mihlajs Deews par mums apſchehlojahs, ka wahrpinas ar graudeem grihb pildiht, ka laj luhdſam: „muhſu deeniſchku maiſi dohd mums ſchodeen!“ — Mums arri no ta buhs mahzitees, ka mihlajs Deews, mums behdu wehju peefuhtidams, muhs grihb pildiht ar debbeſis graudineem, laj nepaleekam tuſſchi no tizzibas, mihleſtibas un zerribas augleem. Bet kadehl Deews warrenu wehju, brihſcham arri warrenu auku leef pahrſtaigaht, ka meſchi lohlahs, lohki luhſt, junti ſahl ſkraidih, ehlas ſagahſchahs? Kadehl Deews leelu juhru no wehja leef ſanemt tä, ka wahrabs ween, ka wilni zellahs lä kalni un uhdens kuſtahs lä miſſena ſchuhpuls un dſeed ar tahdu baſſi, ka

mums firdis un aufis fahf wahrtees? Kad wiffuwarrenajs Deews scho darbu wehjam un wehtrai pa brihscham nebuhtu uswehlejis, tad wifs gais, kas ka neredsama juhra wiffu semmi apklahj wispah no weena galla lihds ohtrai, tad wifs gais smirdetu ka sapuis purwis, ka nei zilwekem, nei kufoneem nebuhtu wairs nekahda dshwe, bet fehrigu fehrigas maitatu wiffu dshwibu. Laj daktera fungeem gan brangs aprinkis, fur aplahrt brauz neweffelus ahrstekt; laj augstahm waldischanahm gan leels aprinkis, fur teefadami un skaidrodami darbojahs: bet — zil tas wifs pret wehja darboschanahm, kas allaschin ka leels daktera-funge semmi pahrestaiga, lautinus glahbt no nilneem twaifeem, bet brihscham arri ka warrens teefas-funge ar paschu aukas warru laudis pahrmahzht, laj mahzajs Deemu afsiht un bihteos! Tadeht kehniensch Dahwidis, wiffus Deewa darbus usluhkojis, un par Deewa darbeem asfinnis, 148. dseefmu fahjis ar teem wahrdeem „Alleluja!“ un Sta perschinä slawe: „teizeet to Kungu, ugguns un krusa, sneegs un twaifi, wehjsch un auka, kas winna prahtu padarra.“

Bet wehjam arri irr sawahds raddineeks, fo par weefuli nosauz. Ka rittens ap sawu affi rippojahs, ta weefuls ap few paschu greechahs tahlahf un tahlahf, ka daschdeen kahsas garrajs Jahnis ar garro Lihfi. Bet schee turpat smiltis no kahjahm nospaheda. Weefulis zittahds dabbigs, weens pats isteel un muddigi greecdamees apgehrbjahs ar smiltihm un lappahm, un — labbi tahs isrippojis, noputt, ka nou fo redseht. Brihscham weefulis arri kahrigs irr isdanzotees ar rudsu stattineem. Behrnaja waffara mihsam kaiminam, kas tuwu tuwu pee man upmalle dshwo, bij fo stattitees, kad weefuls peepeschi winnam rudsu laula eefkrehja, warrena rippojschana, mannigs rudsu stattiaw apkampa un ar to lihds uppei grohsjahs un tur gohdigi nosehdinaja plawa. Bet kad nu fainneeks nau tahds mannigs us tahdu rippojschanu, tad tam ar garru lihkmumu zitti salmi, kas pah par uppi bija pahrestti, bij ja-atmedd atpakkal. Bet sawu rudsu jumprawinu tuhliht eeflohdjsija rijas, laj schi nenemtohs no jauna fkreer ar tahdu wehja-wibru. Arri schinni pascha beidsama waffara, manna plawa weefulis, deewsgan menschigs, seenakassitajus apmekleja. Ka wilziasch starp diweem wibreem schwihsstedams ween schahwahs jaur, dewahs us seena gubbas, pee ka pascha laik diwi meitas kassija, nelikka abbas pee semmes, ka schihs nofleedsahs ween. Bet seena gubbina, ne-apdohmiga, fahza ar to lautees, un nu weefulis neschehligi beidsamu matu un beidsamu loppinu tai isplehsa, to gaisa metta un par wiffu plawu iskassija, ta ka bij jafakass ohtru reis un ja-apgehrbj no jauna, ka gubbina aylam neroudatu pahrbjusoes. Brihscham weefuls irr jo sihrs, ka lohkus iswelk greecdamees, uhdeni welk us augschu ar wifscham siwihm, ka tahs nolihst pahru juhdschu lahlahf. Tad irr fo drebheht un behgt. Schehligs Deews tahdu

warrenu weefuli ittin retti ween muhsu semmes dallä atfuhra, bet masajs weefulis brihscham gan isdanzojahs schä un ta, tomehr drihs isputt un greecdamees pasuhd ka kehms. Bet, kad nu pascha brijina muddigs rihta-wehjsch riktigi man garram steidsahs us paschahm Slobkas mahzitaja muishas durwihm pee Latweefchu Awischu rakstijaja, tad wairs nau nei fo rakstih, nei fo dohmaht, nei fo gaidiht, bet ar steigschanu ween man jamannahs ka rihta-wehjam, lihds ar mihsahm labdeenahm, fo laj draugam peeneff, arri scho lohpinu winna gaisa-rattos warru peekahrt, luhgdams laj to, meschus pahrskreedams ne-isschkehde, jo jau deewsgan plahnisch; laj arri nesflappina par plattu Daugawu pahrzeldamees, laj arri netuwojahs Leeluppei, jo ta ar Dubbeltneekem leela stribde, un pa labbu dallu jau nehmupees eefshwotees tur, fur preeksch gaddeem dahrsi un meschi salkoja, un weenumehr wehl tohs beede, kam tur dahrsi un ehkas. R. St.

Saimneezehm un mohderehm.

Sweests ir pat seema irr dikti smeekligs, kad to schä pataifa: To krehjumu, fo gribbi fakult sweesta, eelej grahpi un usleez us ugguni, fasilidi winnu labbi karstu, bet nelauj wahrtees un fargi, ka duhmi ne-eeschajahs grahpi. Ta fasilididams, krehjumu kreetni ismaisi zauri un pamasam nosmell wiffas puttas, kas wirsu tahdahs. Kad puttu nema wairs nerohdahs, tad nozell grahpi semme, noleez winnu tahda weeta, fur krehjums nesafalt, un lauj winnam ta weffelu deenu stahweht. Tad nu ohtra deena, kad gribbi taifih sweestu, pasildi wehl bischi to krehjumu. Ta fataisihts sweests irr tahds pat dseltains un — kad krehjums irr labbi frisch — arri tilpat smeekligs, ka Mai mehnesi taifih sweests.

Wistu pautus warr paglabbaht, ka tee lihds 1 1/2 gadda laifam wehl irr it labbi, kad winnus kahda trauka saleek un ar sihru (pabeesu) kalku-uhdeni ta pahrelej, ka schis lihds 1 1/2 zollas winneem stahw pahri.

Wistas seema allaschin wajag pabarroht ar laut kahdahm gallas atlikahm, kartoffelu druskahm un ar sallahm lappahm, arri pastarpahm winnam warr doht eerihtees kalki un smalku granti; bes tam winnam wajag buht papilnam dsehreena un deewsgan silta mahjohta. Ta turretas wistas seema tilpat dauds dehoht, zil waffara. T.

Sahls-puhteja karsch ar spohku.

Kahda Kursemmes sinnamä pagasta kahds wihrs dshwo ar wahrdu Murmuls, kas, ka jau wisseem sinnam, irr leels labdaris. Wiasch netif zilwekus ween, bet arri lohpus no wiffadahm kaitehm ispubschlo, ja winni til nemirft un schee nesprahgst. Wihrs irr spehka gaddos un no widdeja auguma, turrigs meefas; mellus wiasch dauds nerunna, un taifnibu nekad neteiz. Schis pats, isgah-

juschu ruddeni, peektä walfarä, pehz pirma Nowembera
 nogahja us to netahlu Blahpu-krohgu, tur kahdu
 brihdi pawaddiht ar draugeem, kas garra laika deht arri
 latru peektu walfaru tur no-eet; — jo lä laj zittadi pa-
 maddihs peektus walfarus, fo wezzi laudis wehl bes darba
 tä pahrlaisch?! Schè latru reis Murmulis, — lä patš
 salka, — brandwihna glahse, jeb allus kannä, fo labbi
 ustizzami draugi tam pasneeds, mehdi pahrluhfoht, kah-
 das dohmas wiffi laudis, trihs juhdses tablumä, no
 winna turr, Tadeht juhs wiffi, kas tahdä tablumä no
 Murmula dshwojeet, fargaites fo sliktu no winna doh-
 maht, jeb runnaht! Wünsch swarrigi proht wahrdohht,
 bet — wehl maktigaki burk. Laiks frohgä arri aisteff
 lohti ahtri, wismairahl, kad wehl kahdas darrischanas
 eetrappahs. Tä ir Murmulim scho walfar gaddijahs;
 tam wajjadseja iswahrdohht weenam sirgam leesu, pahri
 jublahm, kas zella-wihreem maifus pahrlahfuschas un
 par dauds grandu sa-ehduschahs, wihweles, un tad wehl
 weenu behrnu ar dellama-sehrgu pahrfwehrt un wehl dauds
 daschadas laites lä: rohsees, drudsch, kaschis u. t. pr.
 ahrsteht; jo peektös walfarös wiffas wainas lehtati irr
 dseedinajamas! (?) — Sinnams, ka tahds warrens wihrs,
 kas zilweku un lohpu flimmibas proht isahrsteht, newar-
 reja palikt bes labba gohda, tadeht ka wünsch it nekahdas
 malkas gan nepra ssa, bet tillai nemm, fo tam ween
 dohd. — Talab sibwakais un treknakais Murmulim tillai
 zelts preelshä. Kad pulkstens jau desmit bij apstittis, tad
 wisseem wesselibu wehledams, lä jau ahrstam peeklahjahs,
 dewahs us mahjahm; tumfch gan irr, bet neba pirma
 reisa, un zeffch nau garfch. Lehneem fohleem kahydams
 un jau netahlu no mahjahm buhdams, tas kahdu eeranga
 zellmallä sagubbuschu tuppohht. Gefahlumä Murmulis
 dohmaja, ka warrbuht buhshoht kahds funs, jeb zits
 kahds lohps, bet flahtak eedams nomanna, ka nau wis
 nekahds lohps; jo tuppikis steepjahs arween garrahks.
 Nu labdarris gan saproht, kas tas buhs par tahdu
 putnu; — zits nekas lä — — spohks! — Arri eeran-
 ga tam deggunu un weenu azz, melnajam deggunam lobbä
 puffè. Wihram nofreen aukts un karsts gar mugguru,
 un draugu frohga-dahwana lä migla no galwas fahl kuh-
 peht ahri. No laj nu eesahl? — Waj atpakkal skrees us
 frohgu? — To gan ween newarr darriht; jo fo tad lau-
 dis teiks, ja tahds, kas wiffadus garrus, burwibas un
 laites no zilwekem un lohpeem iswahrdö, patš no pat
 weena sahks behgt! — Laj eet lä eedams, Murmulis
 dohma, par gohdu un labbu flawu gribboht turretees lihdi
 pat nahwei. Pehdigu duhschu fanemdams, tas sawam
 spohkam sahks sweest ar almineem, dubleem un sirgu
 mehfleem, kas til pee rohkas gaddahs, starpahm schohs
 wahrdus fazzidams: „Str—rr—rr—ej — pa pa pak-
 kal — schi—schi—schidam, — tschi—tschi—tschigga-
 nam, — ne—ne—negants — fa—fa—fahsans! —
 e—e—esmu kri—kri—kri—kristigs, — zi—zi—zilweks,

— go—go—gohdigs — wa—wa—wa—wahrdneeks, —
 pra—pra—prahtigs — la—la—la—labdarris! — e—e—
 e—ej — p—p—pee — ka—ka—kahka, — be—be—
 bes—di—di—dibbinä — gri—gri—grimsti, — le—le—
 lezz — e—e—ellè ne—ne—ne—schli—schlihts ga-
 garè! atpakkal neslattees“ u. t. pr.; arri sawu wahrdü
 Murmulis ne-aismirfa atschgarnisli issault, laj spohks
 nesinnatu, kas tas tahds bijis, kas to ar darbeem un
 wahrdeem tä mohzjis. Saprohtams, ka spohks tahdu
 karstumu nespehja zeest, bet tä pasudda, ka ne weetas ne-
 passinna; tomehr kar gallu nehmis, to wahrdneeks tag-
 gad nemahzeja pateikt; jo weenfahrt tas të bij nopuhleees,
 ka lihdi kreklam flapsch, ir wiffi matti bij pilni ar flaps-
 jeem sweedru kunkuteem; jo karrojoht zeppure bij nofrit-
 tuse; ohtrifahrt bij palizzis til neganti tumfchi, ka Mur-
 mulis wais ne sawu deggunu newarreja eeradsiht. Ja
 mahju suns nebuhtu eerehjees, ta' gan labdarrim buhtu
 wajjadsejs wiffu nakti murminahht us karra-lauka. Pa
 funna balsi, laut gan grubti, tomehr laimigi isdewahs
 norahptees us mahjahm. Ak mannu fuhru deeninu! Kah-
 du ta feewa nu sawu Murmuliti eeranga! No galwas un
 preelshas nedohmaht pasiht, tillai no tschabbatahm un
 mugguras wehl warr simeht ka tas winnai wihrs! Wiffa
 galwa, gihmis, rohkas, fruktis un wehders ar dubleem
 un jitteem netihumeem tä lä aplahs; wehl flimmaki ne
 lä jublu lohpinfch us pehrkona laika nowahrtjees! —
 Gan nu raudadama feewina un zitti lihdszeetigi mahjas
 laudis speeschahs aplahrt, jautadami, kas to til neganti
 famohzjis un nokehjis? Bet Murmulis til wehl ar
 wahju balsi ismurmina: „Wihfa feewin, ustaisi man tehju,
 no tahm beidsamä Zahnu-walfarä lassitahm sahlehm, un
 ne-aismiristi arri trihs flaidinas, kas schaltgaddä leelo
 peektu sadabutas, flahht peelikt; un gahda, ka teeku no-
 tihrits!“ — Kamehr tehja wahrijahs, tamehr leeliskam
 tappa mehsts. Kahdas nu meefas isskattijahs, kad dubli
 notihriti? — Nejaufaku nelo newarr eedohmatees! Wiffa
 gihmis weeneem rohbeem isplohsihts, deggunam labbä
 puffè leela kaupata noplehsta, abbu rohku pirksteem naggi
 lihdi eenadscheem nodillusch! affinis pluhst pa mallu
 mallahm! Murmulim nu sawi affins-wahrdi pascham
 preelsh fewis jakrahme us platscha; fo nu wahrdöja, to
 nowahrdöja, un fo ne, tahs fakalte un nostahjahs pa-
 fchas no sewis. Wahrdi lihdi! — Tad postelletu wesse-
 libas tehju eedsehris un brihtinu atpuhtees, sawu fuhru
 likteni, fo mehš jau sinnam, feewai issahstija. Bet
 kamdeht patš tä til breefmigi tizzis eewainohis, ta effoht
 bijuse pascha waina, talabb ka ahtrumä, kad mannis,
 ka spohks faleezees gribbedams scho apohschuht un tad
 no galwalla fahl kohst, patš sahjis ar abbahm rohlahm
 sweest; tapehz spohks Murmula labbas rohkas sweede-
 nus warrejis doht atpakkal un tam gihmi un deggunu fa-
 strambahht un notraipht; jo karstumä pawiffam effoht ai-
 miris, ka pret spohku muhscham ar labbu rohku nebuhs

fo darriht, tiffai ar freifü. Raffitaji, leezeet wehrâ Murmula mahzibas; kas sinu waj kahdreis darrifchanas neecriht ar frehkeem! — No rihta zitti mahju laudis un Murmula feewa feidsabs to kara-lauku apluhkoht; jo patš wehl neſpehja eet lihdi, to wakkareju bruhſchu deht. Kahdu treſchdallas werſtes no mahjahm, pee weena paſwilluſcha werſtes ſtabba rittigi uigahja to zihniſchanas plazzi. Kahdas trihs waj ſſchetras bedres lihdi zetta dſil-lumam iſſkarpitas, parahdija to weetu, kur wahrduenees ar ſpohku ſpehkojees; kad neſinnatu, kas ſchê notizzis, tad buhtu jadohma ka lahtſchu dibditajem ſcheitan nakts kohrtelis bijis. Kur ſpohks ſtahwejis to newarreja redſeht, bet tas jau irr weegls pûtns, kas nekahdas pehdas pakkat ne-aſſtahj! — Bet brihnumſ! kahds tas ſchlihbais werſtes ſtabs iſſkattahs! no augſchas lihdi ſemmei weeneem dubleem noſwaidihts, ta ka pat to nummuru 10 newarr paſiht. Tomehr ta nebija grubta leeta to uſminneht, kur werſtes ſtabs pee ſchi grejnuma tizzis; jo ſpohks maſafu jwemi no labdarra freiſas rohkas nebij dabujis, ka labdarriſ no ſawas labbas rohkas. Bet waj nu ſpohkam irr bijis bail no ſawas ſewas, jeb kaunſ no zitteem ſpohkeem, ta noſmehretam mahjâs eet, tadeht ſchepat pee werſtes ſtabba ſawu ſkaiſtu pehrwi, ka weprſ, noberſejis.

No tad nu wahrdueneku nizzinataji un ſpohku netizzetaji teiſ, ſcho notikkumu dſirredami? waj noſcheloſs labdarri un johdihs ſpohku? Kas dohs! Tee tik tuhdaſ ar ſawahm iſſkaidroſchanahm, tapat ka ta leelaka daſſa no Murmula kaimineem, buhs uſ plazzi ſazzidami: Ka Murmulis ar ſiltu galwinu no frehga nahkdams, neeſoht mahzejis paſiht werſtes ſtabbu, bet paſchu ſtabbu turrejis par ſpohku, to zipparu 1 par deggunu un to 0 par azzj, un pret kohka gabbalu aſminuſ un dubluſ ſweedis, kas atpakkat lehkdami tam waigu un deggunu eewainojuſchi. — Murmulitiſ tahdu iſſmeeſchanu dſirredams ſmaggi nopuhdamees ſazzija: Waj es tahdeem mutti aiſbahſiſchu un pahregalwigu paſauli pahmahziſchu? gan paſchi ſpohki teem eemahzihs, ka tehwi-tehwi dſikkaſ, apſlehptas mahzibas un winnu zeenitaji arri jazeeni! —

Kaut wiſſeem ſahls-puhtejeem un mahnu-tizzigeem weenreis azzis atwehrtohs, ka tee paſcht ſew un preeſch wiſſeem prahtigeem laudihm irr par nerreem!

—b—n—g.

Wihſſnê pehrkonſ retti eeſperr.

Eibbens, ka ſinnam, wiſwairahl augſtôſ kohlôſ mehdi eeſperr. Tad nu kahds Enlandes gudrs dabbaſ-pratteis iſmeſlejis, kahdôſ kohlôſ ihſteni ſibbens wairahl eeſperr un tad atraddis, ka wiſwairahl: Ohſolôſ, apſês, kaſtanôſ &c., bet gohba, kas gan tas garrakais kohls par zitteem, it retti, un wihſſnê nekad.

E. F. S.

Ka weenreis herzogſ bijis labſ ſkohlmeiſteris.

Toreis kad trihsdeſmit gaddu karâ, warrenais herzogſ (leelkungs) Bernhard no Weimares 1636. gadda reiſoja uſ Pariſi, tad wiſch bij nodohmajis arri apmekleht Ludwiki XIII., Franzijs kehninu, un tadeht wiſch no ſchi kehnina gudra miniſtera kardinala Miſchelje pee kehnina tappa eewesſis un tam preeſchâ ſtahdihts, ka jau to laiku eeraddums bija. Lepnais Franſchu kehninſch daudiſ ko no ſchi dubſchiga leelkunga bij dſirdejis, bet dohmaja: tahds Wahzu leelkungs eſoht tahds pat augſtmanniſ, kahdus ir patš kehninſch pazekoht iſ ſaweem pawalſneek-keem, un tadeht pret winnu tik ta iſturrejahs, ka preeſch kahda labbi augſta wirſneeka: wiſch pehz apſweizinaſchanas ſawu zeppuri atkal uſlikka galwâ, un zerreja ka tam jweſcham leelkungam preeſch winna ar plikku galwu paſemmigam wajagohht ſtahweht. Bet ſchê wiſch lohti bij pahſkattijees! — Preeſch winna ſtahweja weens Wahzu ſiſts un ſemmeſtehwſ, kas labbi ſinnaja, kas wiſch bija. Kad kehninſch ſawu zeppuri likka galwâ, tad Bernhards darrija tapat, un kod kehninſch noſchdahs beſ ka leelkunga aizinajis arri apſchſtees, tad ſchis ne-ilgi apdohmadamees, frehſlu nehmiſ. kehninam blaſkam apſchdahs. Par ſchahdu drohſchibu ſaduſmojees, kehninſch pazehlees jau gribbeja aiſeet no ſahlas; bet tas gudrais miniſteris Miſchelje ahtri kehninam tuwodamees, tam ko eetſchulſteja auſis, un ſcheem wahrdeem bija tahds ſpehks, ka kehninſch, ſohbuſ ſakohdis, atkal driht apſchdahs. Zehſchu duſmigs ſawâ ſirdi, wiſch taggad pee leelkunga lohti laipnigi un gohdigi greeſahs, un ahtri ſawu zeppuri nonehma. Kad leelkungs to redſeja, tad tas arri ſawu zeppuri nonehma. Bet pee tam wiſch likkâs it ka neko nebuhtu nomannijis no wiſſa ta, zil nekahrtigi tas lep-nais kehninſch pret winnu iſturrejees, un ar to runnaja it laipnigi, un beidsoht ſchlihrahs ka no ſawas kahrtas wihra, beſ kahdas paſemmoſchanahs preeſch Franzijs kehnina. Daſch wajjahs, kas nu notikka? Nu, labba mahziba nebija wehja. Wahzu leelkunga iſturreſchanahs lepno kehninu ta bij pahwehrtijufe, ka wiſch tik ilgi kamehr leelkungs Bernhards uſturrejahs Pariſe, tam wiſſur, zil ſinnadams, to leelaku gohdu parahdija. Bet to tam arri wajadſeja darriht, ja ſawu nekahrtibu gribbeja pahrlabboht. Leelkungs no tam nelikkâs neto mannoht, un uſnehma wiſſu ta, it ka tam ta jau wajadſetu buht. Bet ſchis notikkums gaddijahs waldifchanas ſahlâ, wiſſu kehnina ſullainu un leelkunga pawaddonu preeſchâ, pirmajeem par reeſchanu, ohtreem par preeku. Weens no augſteem wirſneek-keem, kas leelkunga pawaddija, ſaz-zija wakkarâ uſ ſawu beedru: „Ko tu dohma, waj muhſu leelkungs nau labſ ſkohlmeiſteris? — wiſch weenâ ſtundâ Franzijs kehninu irr iſmahzijs gohdu praſt, beſ ka wahrdu buhtu runnajiſ. Tas irr pareiſi! Zil daſcham

waijaga aissmafkujcham runnaht, un tomehr wehl neteef gallä!
K. S.

Stahstinsch.

Skohlmeisteris uf weenu flinku sehnu teiza: Manš dehls, tu audsi kà kohlš, kas nelahduš augluš neness; nu fak laiks, ka tu reis eefahktu augluš nest! Zitš sehnš, to dsirdejis, teiza: Skohlmeister kungs! winsch jau tag-god ness augluš; winsch wehl wakkar par pilsehtu gahja ahbolus un bumbeerus ehsdamš. J.....i.

Wisjaunafahš sinnas.

Uf Londoni tanni 8. Septbr. (27. Aug.) no Nu-Jorkas tohp sinnohtš, ka pee Plymouth (eefsch Pensilwanias) ohgtu-rakfchanas bedrēs nelabbi gaisi effoht eededsinajuschees un leelu nelaimi padarrijuschi. 202 zilweki tanni brihdi tur bijuschi eefschā un wiffi abtru nahwi tur atradduschi. Schinni gaddā jau 3fcho reisi zaur nelabbi gaisu eededsinaschanohs ohgtu-rakfchanas bedrēs tahda leela nelaimē notikkusi, fur tik daudi zilweki fawu gallu dabrijuschi.

Zelgawā. Tanni 30. August, Kursemmes Latweefchu brihw-laischanas fwehtfōs, netahl no pilsehta, Glubdes muifchinā Annes basnijas kohru-dseedataju beedriba jauki fcho deenu fwehtija. Jo pehzpusdeenas šōs tur fanahja un fabrauzā daudi dseedatāji — ir Krohna-Wirzawas dseedataju beedriba un appafsch skohlmeistera Vogelmannā waldifchanas jaukas dseefmas dseedāja un pehz, kad abhrā jau palikka tumfch, tad eegahja istabā un jaumi laudis fahla danzoht. Jo tee musflanti, kas it jauki fpehteja, bija Latweefchi. Starp teem klaufitajeem un weefseem bij arri Kursemmes gubernators un wihzegubernators, abbi ar sawahm familijahm, Zelgawas polizeimeisters un zitti gohda-weesi.
R. S.—z.

Naudas tirgus,

Rihgā tanni 30. August 1869.

5% walšts-aifseeneschanas billetes ar winnešt.	I. aifleen.	172	172
	II. aifleen.	170 1/4	170
5% walštsbankas-billetes	" " "	89	88 1/2
5% Widi. pfandbriejes, uffakkamas	" " "	100	99 1/2
ne-uffakk.	" " "	93	92 1/4
4 1/2% Kurf. pfandbrief.	uffakkamas	99	98
ne-uffakk.	" " "	92 1/2	91
Rihgas-Dinab. dšelfsetka akšijas uf 125 rub.	" " "	129	128
5% Rihg.-Dinab. obligazijas uf 125 rub.	" " "	—	—
5% Rihg.-Zelgam. " " " 100 "	" " "	119	117 1/2

Labbibas un pretfchu tirgus Rihgā, tanni 30. August un Zee pajā, tanni 16. August 1869. gaddā.

Makfaja par:		Rihgā.	Zee pajā.
1/3 fchetw. (1 puhru) rudsu	275 libdf	2 rub. 85 kop.	2 rub. 30 kop. f.
1/3 " (1 ") fweefchu	450 —	5 " —	4 " —
1/3 " (1 ") meefchu	300 —	3 " 15 "	2 " —
1/3 " (1 ") aušu	180 —	1 " 85 "	1 " 15 "
1/3 " (1 ") firnu	400 —	4 " 50 "	— " —
1/3 " (1 ") ruwju rudsu mitlu	2 " —	2 " 60 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") bihdeletu	350 —	3 " 75 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") fweefchu mitlu	5 " —	5 " 50 "	5 " 50 "
1/3 " (1 ") meefchu putrainu	4 " —	4 " —	5 " —
1/3 " (1 ") kartofeki	— " —	— " —	— " 60 "
10 pudu (1 birkawu) feena	400 —	4 " 50 "	2 " —
1/2 " (20 mahrz.) fweeita	450 —	5 " —	3 " 80 "
1/2 " (20 ") dšelfes	— " —	1 " —	1 " 10 "
1/2 " (20 ") tabaka	— " —	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") fchfibtu appinu	— " —	— " —	7 " —
1/2 " (20 ") krobna linnu	— " —	2 " 45 "	2 " 80 "
1/2 " (20 ") brakfa	— " —	1 " 35 "	1 " 80 "
1 mugzu linnu fehtu	— " —	— " —	— " —
1 " fiftu	10 1/2	11 " 50 "	10 " —
10 pudu fackanas fahls	— " —	6 " 50 "	— " —
10 " baltas ruwjas fahls	— " —	6 " —	7 " —
10 " smaltas fahls	— " —	6 " —	6 " 50 "

Latw. Awifchu apgahdatajs: Gotthard Bierhuff.

Slud d i n a s c h a n a s.

No Saldus krohna pagasta teefas zaur fcho wiffi tee, kam labdas taitnas paradu praftifchanas kà arri makfashanas no tabš allitufchās mantas ta Wafz-Zeizers Karllup mahjās mirru-fcha **Wiffel Walzing** buhtu, tohp ufajinati, fawas paradu praftifchanas kà arri paradus libdf **20. Oktoberim 1869** pee augfchā minnetas pagasta teefas peenešt, jo pehz fchi termīna tee paradu praftitāji wairš netapš klaufiti, bet ar teem paradu flehpejeem pehz illkumeem tapš darrihtš.

Saldus teefas-nammā, tanni 25. August 1869. (Nr. 408.) Peefchdetājs: J. Rubfe. Teef. ftrihw.: Kūlpe.

Kursemmes gubernamentē, Illuktes kreifē, un Ueberlanges basnijas draudfē, tanni muifchā Demmen, netahl no Dinaburgas, tapš no **Jurgeem 1870. gaddā dafchadas semneetu mahjas ar labbu semmi un teizamās weetas**, waj uf arrenti idobtas, waj pabrdohtas. Kam patifschana uf tahm, tee laj preefch gruntigas apfhattifchanas tabš seumes u. t. pr. wehl preefch fneega-latta pretelzabs pee Demmen muifchawaldifchanas.

Pallawneks **G. von Reibnis.**

Ta wezzaka Wabzu tebraudaš, miifina- un muifika-instrumentu bohde no

J. Bürgermeister

Rihgā, pee rachtufcha uf ūbra,

kas jau waitahl ne kà 75 gaddus pašahw, darra finnamu: ka wīzānai no jauna peefubritas **rewolweres** ar 4, 5, 6, 7 un 12 fchahweeneem, var dafchadu makfu no 12 rubl. eefahfoht, tā arri **pistolēs** ar weenu un diweem ftohbreeem par wīsebraku makfu, un no Sakfchufemmes **wiwoles** (Violinen), **Klarnettes**, **fleites** un **dubdinas**. Arrišan atrobdaš leels fchabjums fchleferā darba, probti: **celaiſchamas**, **rohjina** un **flehts=atflehgas**, **rihgeles**, **enges** preefch lohgeem un durwihm, kà arri naglas wiffadā garrumā.

Par labbu un lehtu prezji teef galwohtš.

Jaur eefribtāmu Echibdu fwehtdeenu tad Keel-Berfjes Lambertu tirgus ſhinni gaddā ne tā kà arween 17., bet **18. Septem-beri, pirmdeena**, tapš noturrehtš.

Lampas preefch petroleūm!

(Petroleūm tr ta lehtala dedfinaſchanas materiāte.)
Pee teem taggad jau garrahf nahfdaneem wakfareem eš peedahwaju weenu leelu fchabjumu labbaki idohmatu un taifitu **Schandarin lampu** preefch petroleūm dedfinaſchanas, kà: preefch galda, peefarramas pee feenas un robfu lampas no dafchada leeluma, tilpat arri **zilinderus**, **fchirzjus**, **daktes** un **wifchernes**, var wīstehiafeem tirgeem. Arrišan pabrdohtu to labbaku **petroleūm, wapha**, **ſtearin**, **palmju** un **taufu fwezes** var zil warredamš lehtakeem zenneem.

Friedrich Rūfner,
Zelgawā, Leelajadeelā Nr. 3.

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehta Zelgawā tohp ſhinni ruddent atkal drukkata:

Paika-grahmata
uf to gaddu
1870.